

Oratio inauguralis, de anatome prodente errores in medicis : habita ad diem xx. Septemb. 1723. cum extraordinariam medicinae, anatomes, & chirurgiae professionem susciperet / Christiani Bernhardi Albini.

Contributors

Albinus, Christiaan Bernard, 1696-1752.

Publication/Creation

Trajecti ad Rhenum : Apud Guilielmum vande Water, 1723.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/q6rxqxzp>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

CHRISTIANI BERNHARDI ALBINI

ORATIO

INAUGURALIS,

D E

*Anatome prodente errores
in Medicis,*

Habita ad diem xx. Septemb. 1723.

C U M

*Extraordinariam Medicinæ, Anatomæ, & Chirurgiæ
Professionem susciperet.*

TRAJECTI ad RHENUM,
Apud GUIELMUM VANDE WATER, Aca-
demiae Typographum. clō 15 ccxxiii.

CHRISTIANI BERNHARDI ALBIN

ORATIO

IN ALCOHOLIS

B. F.

ANALYTIC PROPOSITIO

IN MEDICIS

HAEC EST ALBINI PROPOSITIO

ALBINI

ANALYTIC PROPOSITIO

IN MEDICIS

ALCOHOLIS

ANALYTIC PROPOSITIO

IN MEDICIS

VIRIS.

NOBILISSIMIS.

ET.

AMPLISSIMIS.

INCLYTAE. ET. FLORENTISSIMAE.

URBIS.

TRAJECTINAE.

CONSULIBUS.

ET.

SENATORIBUS.

ACADEMIAE.

CURATORIBUS.

ARTIUM. ET. SCIENTIARUM.

PATRONIS. ET. FAUTORIBUS.

ORATIONEM.

HANC.

D.

CHRISTIANUS. BERNHARDUS. ALBINUS.

V. 11. 12.

FOR THE YEAR 1813

ET

AMPHISTEMI

INSTITUTIO

ORDIS

TRAIECTINAE

CONSTITUTIO

ET

SEMPER

ACADEMIAE

OURATORDIS

ARTUM ET SCIENTIARUM

PATRIS REGIS ET PATRIS

ORATIONE

IN

D.

CHRISTIANE UNIVERSITATIS

ORATIO

INAUGURALIS,

DE

Anatome prodente errores in Medicis.

NOBILISSIMI, ATQUE AMPLISSIMI HUIUS UR-
BIS CONSULES, ET SENATORES, ACADEMIAE
CURATORES.

MAGNIFICE RECTOR.

CELEBERRIMI OMNIUM DISCIPLINARUM PRO-
FESSORES.

VERBI DIVINI INTERPRETES FIDELISSIMI.

DOCTORES OMNIUM ARTIUM ATQUE SCIEN-
TIARUM ERUDITISSIMI.

CIVES, HOSPITES, QUOTQUOT ADESTIS OR-
NATISSIMI.

TU DENIQUE JUVENTUTIS CORONA, SPES
PATRIAE, NOSTER AMOR.

i laudes earum rerum, quibus deinceps me praepositum voluerunt Patriae, & Academiae Patres Illustrissimi, hac praelusione diligenter commemorare vellem, si in iis utilitatis, & dignitatis longe plurimum inesse affirmare, & magnificis, exquisitisque verbis probare ingrederer, etsi a veteri, & communi consuetudine non multum recederem, vereor tamen, ut me dicentem minus diligenter jam de principio attenderetis non modo, sed antequam sermonem ad finem perduxero, pene exploderetis. Facit enim illa ipsa consuetudo, & promiscua fere cujuscunque disciplinae laudatio, & exaggeratio, ut, quo magis splendidis ad probandum argumentis, & gravibus ad movendum verbis laudantis oratio fuerit ornata, & perpolita, eo minus apud circumfusam multitudinem habeat auctoritatis, quae sibi persuadet, vel non omnino ex animi sententia ita eum loqui, sed quod eam disciplinam exornandam sibi sumserit, vel suae, quam profitetur, artis amore ductum, corrasis undique argumentis omnes ingenii, & dicendi

cendi vires contulisse, ut & ejus dignitatem maximo opere commendaret, & se ipsum, qui eam possideat, & traditurus sit, alicujus momenti esse omnium animis persuaderet. Quae licet mihi, de apta primae hujus meae concionis materie dispicienti, aliquem injicerent scrupulum, ac dubitationem, excitandum tamen in discere cupientium animis rei anatomicae studium, cujus cura prae caeteris mihi est demandata, admonendosque eos existimavi, quantum diligens, & accurata ejus pertractio momenti habeat ad Medicinam recte, perfecteque discendam, & exercendam. Cum enim credam, esse eam princeps & firmissimum Medicinae totius fundamentum, eo, quod sola ad vitam sanitatemque, & quamcunque corporis humani actionem simplicissimam vere, & ex suis causis cognoscendam argumenta suppeditet, laborem haud inutilem prorsus, nec ab eo munere, quod hodie auspico, alienum suscepturus mihi videor, si non communibus, & tralatitiis illis laudibus eam onerem, sed ipsa re demonstrare annitar, quid ad detegendam in sapientia medica veritatem, qua, uti in coeteris omnibus, sic in hac praesertim, nihil debet esse optatius, semper valuerit

luerit humani corporis fabricae cognitio. Quam haud diffitear majori forte cum applausu, saltem confidentius, hac me opera esse perfuturum, si pro iis tantum foret disputandum, qui in hisce studiis sunt versati, idque non ornate adeo, quam plane, & simpliciter. Nunc vero, quum ita evenerit, ut & omnium in hac celebritate animos, quos varia delectant studia, mea oratione demulcere debeam, & tenere, & meae in dicendo tenuitatis sim nimium conscius, omnem A. H. in Vestra benevolentia spem habeo repositam, simul mihi blandiens fore, ut animum, Vestra praesentia, & inusitato hoc spectaculo insigniter commotum, & perturbatum silentio, & vultuum serenitate sitis confirmaturi. Quare, dum prodentem in Medicis errores Anatomicen brevi sermone Vobis depingo, paucilli temporis attentionem mihi ne denegetis, etiam atque etiam rogo.

Duas in tradenda, & facitanda Medicina, inter se maxime diversas, omnium aetatum Medicos celebratissimos vias tenuisse legimus. Hi enim in solo usu, & experientia totam hanc disciplinam ponentes, nihil ad eam pertinere existimant Anatomicen, & Philosophiam, omniaque ex
his

his elicitæ ratiocinîa , frustra in cognoscendis vitæ sanitatisque & continentibus morborum causis operam multam consumi , quum his omnibus commode carere possit salutaris professio , sufficiatque Medico , morbum simpliciter cognovisse ex causis evidentibus , prægressis , & præsentibus propriisque ipsi symptomatibus ; tumque oppositum ei medicamentum perspexisse : ad quæ non fabricæ corporis cognitio , non intellecta penitus morbi natura , nec subtile ratiocinium , quidquam juvent , sed sola tantum experientia , & experimentorum requiratur notitia : atque adeo firma , solaque totius artis fundamenta esse singularia observata eorum , quæ in quolibet morbo juvare , vel fortuitus casus indicaverit , vel industria , periculum faciundo , detexerit , vel & ipsa sibi commissa , nec turbata , natura fuerit operata. Haec vero diligenter notata in similibus casibus iterando , aut eorum forte defectu ejusdem generis alia substituendo , totam absolvi Medicinam. Illi vero , ut morbus legitime & certius curari possit , maxime interesse professi sunt , ut non modo ex evidentibus causis , præsentibusque phaenomenis , sic cognoscatur , sed ut imprimis indoles ejus ,

B

caus-

causaeque, uti vocant, proximae, penitissime habeantur perspectae: has enim solas indicare Medico, quid agere debeat, & quibus ad morbum profligandum indigeat auxiliis.

In qua sententiarum ingenti discrepantia, quum rationales dicti Medici jure summo gloriantur, tantum se Empiricis, non modo vulgaribus illis, sed etiam optimis praestare, quantum rerum omnium scientissimi, & in luce clarissima firmiter incedentes, antecellant semidoctis, iisque, qui tenebricosa caligine circumfusi, incerto errore vagantur, tamen iis in ipsis, quibus supra Empiricos maxime se efferebant, adeo veritatem plerosque non esse consecutos, ut ejus investigandae protinus quasi obliti, omnem vim ingenii in fingendo fere consumserint, & opinionibus tantum in re tam seria pugnaverint, graviter ab Empiricis, nec immerito accusantur.

Recte quidem illi Veri Medici nomen mereri affirmarunt, qui, quid proprie morbos faciat, non ignoraverit, eosque ex suis causis plene cognoverit; & cum causae proximae morborum plerumque in obscuro sint positae, morbusque tantummodo sit quidam a sanitate recessus, jam
ante

ante omnia sanitatem , causasque , quae secundam valetudinem efficiant , penitus esse intelligendas ; ut enim rectum sit index sui & obliqui , ita & sanitatem esse sui & morborum. Principium itaque sermonis in Medicina esse debere naturam humanam , cognoscendum esse prius totum humanum corpus in conditione sua perfectissima , inquirendum in rationem functionum ejus , nullamque a sano exerceri solitam actionem occurrere debere , cujus causae Medico perfecte cognitae non fuerint. Quibus sane cum nihil verius dicere potuerint , & salutaris , tamen in explicandis sanitatis , functionumque ejus causis , tantum abest , quidquam commodi utilitatisque rei medicae plerosque attulisse , ut magnam partem omne suum studium in eo posuisse videantur , ut & temere fingendo tenebras ei offunderent densissimas , & inter se tantopere dissentiendo , omnem desperandi veritatem injicerent suspicionem. Etenim plurimos tam egregie in his se gessisse deprehendimus , ut omnem protinus ex Medicina rationem proscribendam , & cum absque hujus ope nulla actio intelligi queat , harum indaginem , ut quae incomprehensibiles natura sint , supervacaneam esse,

cum Veteribus Empiricis censeremus, nisi haec non rationis, sed ratione male utentium, vitio in Medicinam irrepsisse inter intelligentes satis constaret.

Quam vero putatis A. H. tot erronearum opinionum, tot inter laudatissimos viros dissensionum praecipuam fuisse causam? sane si quis penitus introspicere, & id quod res est dicere voluerit, fateri mecum cogetur, majorem non repperiri, quam quod partium fabricam, per anatomicam exercitationem cognoscendam, pro unico suorum ratiociniorum fundamento ubique non assumpserint, sed accuratam earum cognitionem vel ut parvi momenti negligentes, vel ut supervacaneam spernentes, vel denique latentem non attingentes, vagis tantum ratiociniis cuncta impleverint. Quum enim quaelibet in humano corpore actio simpliciter sit certa quaedam & definita motus exercitatio, a fabrica partis, quae eam exercet, tanquam a causa pendens, perspicuum est, ut effectus, qui sensibus nostris deprehenduntur, penitus intelligantur, in latentem eorum causam, nempe partium firmarum & fluidarum fabricam atque indolem esse inquirendum; ad haec enim, integre
prius

prius perspecta, si applicentur leges physicae & mechanicae universales, atque singularia in quavis parte observata, caste & caute ratiocinando ad caussarum cognitionem haud adeo difficulter perveniri. Et uti hanc optimam & unam esse viam Sapientis cogitata ratio docet, ita etiam omnium aetatum & temporum experientia ipsa re eam comprobavit. Nam quoties Medici et Philosophi ex datis iis, quae Anatomie evidenter demonstrat, legitime ratiocinati fuerunt, toties quoque ea in medium protulere, quae bona et vera esse, non tantum eorum perspicuitas, sed ipsa etiam immutabilitas aperte indicant. Ubi vero partium structurae indaginem praetermiserunt, vel quam assequi nullo modo poterant, ingenio suo excogitare et supplere conati sunt, mille statim erroribus obnoxii facti, obscura, dubia, pleraque falsissima memoriae prodidere. Quae etsi primo aliquam prae se ferrent veri speciem, et, quod saepe a magni nominis viris profecta essent, ab indoctis et imperitis approbarentur, tamen cum nullo certo fundamento, sed sola tantum auctoritate, niterentur, nequaquam stabilia et certa permanere, nec confirmata sunt diuturnitate

temporum, vitiavitque tantum veritatem haec figmentorum colluvies, donec Anatome diligentius exculta latentes errores prodidit, & nudam manifestavit veritatem.

Et ne cuipiam vestrum nimium in his dixisse videar, circumferamus quaeso mentis oculos ad ea, quae de vita humani corporis in scriptis reliquerunt veteres. Exspectatis, scio, aliquid hic certi & perspicui, cum absque vita nulla esse possit sanitas, nullaque in corpore actio exerceatur, sed omnia quiescant, cum hanc ante omnia in sano & aegroto aestimare & moderari, ejus vim & robur ex causis suis cognoscere debeat Medicus, ut nunc vires languenti addere, nunc ferocienti commode demere queat; cum denique sola sit, quae corpori applicata, vel ingesta, five alimentorum, five medicamentorum, five venenorum titulo actiosa reddat. Quid vero eam proprie esse, & a quibus tandem causis eam pendere crediderunt? nempe ante felicia illa Harvaei tempora vix aliam ejus agnoverunt causam praeter nativum illud, adeo decantatum, calidum. Nam cum recte dicerent vitam hominis esse conjunctionem animae & corporis, ut causam hujus conjunctionis, quatenus a corpore

pore pendet, id est vitam corpoream, indicarent & explicarent, eam uno calore nativo contineri affirmarunt, qui licet singulis partibus a principio fuerit inditus, in corde tamen inprimis niduletur & abundet, & maxime in sinistro ejus ventriculo excoquatur: & ne difflatus, aut consumtus aliquando extingueretur, sanguinem & vaporem sanguinis, tanquam materiam & pabulum, a dextro cordis sinu suppeditari, qui in corde a perenni ejus motu elaboratus, calidior tenuiorque factus, caloris nativi fiat vehiculum, quo ille exceptus e corde velut e fonte in omnes corporis partes diffundatur. Hoc erat instrumentum, cujus ope anima suas exerceret facultates, cujus quamdiu scintillula in corpore superesset, tam diu vita perennaret, quam primum vero integre esset extinctum, jam mors adesset: & cum in corde potissimum recondatur, id propterea primum vivere, postremumque mori; & quae, paululum ab his diversa, huc tamen fere recidentia, alii alia pulchre excogitaverunt. Intelligitis vero A. H. egregios hujus sententiae auctores inseparabilem quidem a vita effectum optime agnovisse, ejus tamen & vitae causas minime esse adsecutos; sed ipsum
actuo-

actuosaë vitæ effectum, calorem, pro efficiente eam habuisse causâ. At laterent hæc omnia crassis adhuc occultata & circumfusa tenebris, nisi subindicati a Serveto, Columbo, Cæsalpino, experimentis autem plenissime ab Illustri Harvaeo confirmati sanguinis circuitus ope lucem in his respexissimus. Nunc enim multis et firmissimis argumentis, quæ tam ipsa partium fabrica, quam anatomica experimenta plurima suppeditarunt, corporis nostri vitam in perenni isto humorum circuitu tantum consistere, solertes nos docuerunt Anatomici.

Quoniam ergo anatomicis inventis hæc tantum accepta ferenda esse ratione utentes tam manifeste didicerint, existimatis procul dubio, et jure profecto, eos, in hujus circuitus causis eruendis, Anatomicum ducem ubique fuisse secutos, neque extra chorum, uti ajunt, saltasse. Sed quam facile, quam cito, fidissimum hunc ductorem deferentes, de recta declinarunt via, & vagis indulgentes ratiociniis, suo quævis finxerunt arbitrio? Quid enim? Hic carnem cordis in suis poris continere aliquem sine lumine ignem scribit, qui sanguinis guttulam, in ventriculos cadentem calfaciat, attenuet, suo fer-

fervore dilatet , & expanso corde erumpere cogat. Ille ad exemplum lactis , ad ignem incallescentis , sanguinem in cor illapsum , ab innato cordi , & perpetuata effervescentia conservato , igne accendi , rarefcere , cordis parietes , quoad fieri possit , expandere , donec molestatum sese contrahat , arctet cava , & contentum sanguinem expellat. Et cum plerique causas circumductionis humorum non in singulari quadam cordis & vasorum vi & actione , sed in ipsius sanguinis intestino motu , fermentationis vel effervescentiae instar impetum faciente , quaererent , factum ut eam vel ab utriusque sanguinis ad cor adscendentis , descendentsque , hujus bilem alcalinam , ut putabant , illius lympham & succum pancreaticum acidum , advehentis , miscela , vel allato per venam emulgentem aut cavam , in capsis atrabiliaris elaborato fermento , vel in ipso corde a sanguine , inter ejus columnas haerente & acescente , producto , vel a sanguine sale , sulphure , spiritibus constante , sponte sua turgescente , fermento nitro-sulphureo , quod in cordis parietibus collocetur , occurrente , excitari , & promoveri existimaverint , & posteris suis persuadere voluerint. Ita her-

C

cle,

cle, ut caeteros fileam, ratiocinati sunt optimi & celebratissimi in arte medica Viri; & vivunt adhuc, qui testari queant, quam avide haec singula suis temporibus exceperint, quantopere ea probaverint, & admirati fuerint, praeceptorum auctoritate facile abrepti; quae tamen, cum anatomicis demonstratis non inniterentur, diu non viguerunt, sed ita subito eviluerunt, ut fabulis insultis, & quae ne audiri quidem mereantur, hodie annumerentur. Postquam enim egregius Borellus, in vivi cervi subito aperti sinistram cordis sinum thermometro immisso, majorem ibi, quam in reliquis visceribus, calorem non observari demonstravit, Vestalis ille & Vitalis cordis ignis, tanti in corpore motus auctor, refrigeratus subito est atque extinctus. Postquam Harvaeus, Wallaeus, Lowerus, alique, captis & iteratis in vivis animalibus experimentis, evicerunt, sanguinem sponte sua nec fermentari, nec fervere, nec ebullire, rarescere, quatenus ea sensibus nostris queant deprehendi, funditus simul everterunt, quidquid de horum motuum natura, origine, perennatione & insignibus effectis, tam speciose excogitaverant. Meliora longe, immo vero certissima nos docuerunt

cuerunt & fabricae cordis vasorumque curata contemplatio, & sedula vivorum animalium inspectio: nullum sanguini, nisi quatenus in cava flaccida cordis irruens ea mole sua irritat, omnem contractili vi sinuum, auricularum, cordis & simplici aliarum partium pressioni deberi humorum motum & impetum; nec aliam esse causam, quae humorum motum perennare faciat, praeterquam mirabilem illam cordis & caeterorum vasorum, ut ita loquar, proprietatem, qua certa lege, certis temporibus modo resoluta, quasi flaccescendo, apta evadant in cavis suis ampliatis pressos a vicinis humores excipere; modo sese contrahendo, cava arctent, & excepta, vi quadam, in continuata vasa expellant. Prius tantum esse effectum, qui a cessatione causarum contrahentium pendeat, posterius autem necessario requirere & legitimorum humorum in cava influxum, & sanguinis arteriosi per arteriolas minimas in villos contractiles motum, & superadditam quandam a cerebello per nervos efficaciam. Inde exhaustum sanguinem animal mori quiescente machina, aëre vel tepida per venam cavam, aut ductum thoracicum in mortuo versus cor adacto, motum ejus

saepe resuscitari , inde , sublata quocunque modo cerebelli cum corde communicatione , motum cordis subito cessare. Cum tamen resectum de corpore , omnique orbatum sanguine corculum , immo minutim conscissum , aliquamdiu violenter se ipsum moveat , & , postquam jam quievit , acus cuspide stimulatum motus repetat , continet , subsiliat , non omnia simplicibus illis mechanicis causis adscribenda , sed esse adhuc aliam latentem , per sola iterum experimenta animadverterunt castissimi in Philosophis.

Uti vero fingentium licentia , & auctoritate depressa veritas Anatomes cultu in his facile emerfit , sic & in caeteris humani corporis actionibus omnibus evenisse , & quotidie evenire nullo negotio ostenderem , nisi diffusa longe lateque materies , & hujus loci ratio in principibus subsistendum esse juberet. Quare lubet paullisper excutere , quam miras Anatomes excultoribus gratias memori mente persolvere debeamus , quod in explicanda cibi potusque concoctione , & in assignanda eorundem per corpus distributione , figmenta explodere , & nudam nobis & posteris ante oculos ponere voluerint veritatem. Actio nulla est , de qua tantopere non solum prisci Medici , sed etiam recentes dissentiant.

Era-

Erastratum atteri cibum in ventre, Plistonium putrescere, Hippocratem per calorem concoqui, Asclepiadem crudam materiem, sicut assumpta est, in corpus omne dividi, contendisse & suis persuasisse sectatoribus, Celsus auctor est. In quorum singulorum propemodum sententiam nonnullos quidem recentiorum ivisse, alios vero fermentationis, effervescentiae, archaei, extractionis, acidi solventis, & his similium ope, concoctionem peragi voluisse, apparet ex scriptis. Verum nostrae aetatis Anatomicorum industria singula ista tum penitus refutavit, tum etiam multum correxit. Ne vero dicam verbosius de calore, hic non majori, quam alibi in corporis visceribus, de archaeo nihil omnino explicante, de acido solvente in ventriculo neque reperiundo, neque alibi ut in liene elaborato, & in eum delato, de fermentatione, cujus nulla in sano hic loci observantur phaenomena, effectusque, de excitantibus eam & promoventibus fermentis, vel in acido singulari & vitali, nativo ventriculo, vel in principio quodam interno ventriculo congenito & insito, vel in praecedentis coctionis reliquiis, vel in bile, saliva, humore gastrico, pancreatico acidis frustra quaerendis,

de iisdem a liene inspirandis , & ad stomachum per vias aut nunquam demonstratas , aut huic operi ineptas , deferendis , ne inquam de his , quae dudum explosa sunt et ejecta , prolixius differendo , vestra abutar patientia , considerare mus , quaeso , paullo attentius , quid nobis et posteris persuadere voluerint , qui ex data fabrica partium ratiocinandum inprimis prae se tulerunt , et quam censorie in hos etiam animadverterit Anatome. Eos volo laude dignissimos viros , qui omnem nostrae machinae in assumpta effectum in sola laevigatione et tritura posuerint. Quam apposite , quam vere dixerunt esse aliquam in prima concoctione perficienda firmarum partium vim et efficaciam. Quam legitime ratiocinati sunt , ubi ventriculorum et intestina , quod fibris muscularibus certo ordine positae manifeste sint praedita , habere suam longitudinem et latitudinem minuendi potentiam asseruerunt , quo fiat , ut cava , quibus circumponuntur , angustare , et premere in iis queant contenta. Quam vere affirmarunt , hinc non premi modo simpliciter ingesta , sed utcumque etiam teri et propelli , quod haec contractio non simplex tantum , sed vermicularis , sed successi-

va in vivis animalibus fuerit deprehensa. Quam pulchre animadverterunt, haec cum primis juvare alternam & validam imi ventris, & septi medii in contenta abdominis actionem, qua, quamdiu vitae tantillum superfit, prematur semper maxime & comprimatur ventriculus. Haec sane omnia tam vera sunt, ut, qui dubitare possit, non inveniatur. Verum ubi hanc firmarum partium actionem ad totum concoctionis negotium conficiendum fere sufficere sibi persuaserunt, & earum potentiam ingentem esse annisi sunt demonstrare, ideo tantum, quod eas in ipso homine accurate contemplari, ibique earum robur attente ponderare neglexerint, haud mediocribus erroribus facti sunt obnoxii. Quis in anatomicis paullo exercitior credat musculos agere in ratione sui ponderis? Quis ex hoc principio ingentem abdominis musculorum & diaphragmatis vim facile & vere determinaverit? Et licet hoc fieri posse detur, quis ad cognoscendum fibrarum ventriculi muscularium pondus totum recentem ponderaverit ventriculum? quem ex anatomicis constat longe minimam suae molis & gravitatis partem musculosae fabricae, maximam vero membranis, vasis, humoribusque variis

riis debere. Quis obsecro, qui semel vidit & attente consideravit musculares ventriculi humani fibras, tam paucas, tam tenues, qui tantam vim esse putet tribuendam? quae vel quadrupla potentiae naturalis cordis sit habenda. Quis, qui in viventi animali cordis et ventriculi vires sensibus suis externis exploraverit, has inter se comparandas esse judicet?

Ut vero tanto haec redderent verisimiliora, in auxilium vocarunt, quae pulchre sane in aliis animalibus notaverant, et validos eorum ventriculos non modo, sed ipsa, ex quibus eorum robur possit aestimari, adduxerunt experimenta. Nec equidem nego commodi, utilitatisque plurimum comparatam habere Anatomen, si modo rite instituatur, et caste cauteque ad hominis constructionem transferatur; in hoc tamen ipso exemplo facile erit demonstrare, quantum saepe veri quadam specie possit imponere, et quantum ei ipsa accurata humanarum partium consideratio merito sit anteponenda. Validissimis, et ad terendum lacerandumque quasi factis ventriculis nonnulla et certa quidem animalia a natura esse instructa per Anatomen edocemur, eorum quoque in terendis et comminuendis ingestis vim esse

esse ingentem docent observata. At eademne vis humano ventriculo erit adscribenda, quae Bovino, quae Gallinaceo, quae piscium quorundam? Conferendusne ille erit cum primis illis bovini generis ventriculis, qui in interna sede, qua ingesta respiciunt, tam duri et hispidi sunt, apicibusque acerrimis erectis undique adeo rigent? Conferendusne erit cum ventriculis volucrum, quibus rugosi plerumque, cornei quasi, asperique intus sunt, quibus validissimis, ingentibusque musculis cingi solent, quorumque tanta est in parvum ventriculum potentia, ut latera ad se invicem adducere, totumque cavum mire angustare et fere integre abolere queant. Conferendusne cum ventriculo Gryllotalpae, corneo, dentato, cum ventriculo Astaci, Mugilis & similium? An quia hi & callositate & asperitate & circumpositorum muscutorum mole & robore ingentem vim possunt exercere, eadem humano ventriculo erit tribuenda? Cur ergo ille amplus est & valde extensilis, semperque flaccidus? Cur non densa fortissimorum muscutorum serie, sed paucis & tenuibus fibris est praeditus, quae nec cavum ejus unquam penitus abolere, nec tantarum virium au-

D

ctores

etores esse queant? Cur ille mollis adeo tenerque intus observatur, superficie per se mehercule ad terendum & radendum ineptissima, & molli insuper, motumque absorbente muco satis semper incrustata. Docere profecto eos haec omnia poterant, longe alia ab humano, quam ab illorum animalium ventriculis speranda esse & expectanda; & licet in animalibus insignes observentur effectus, eos tamen in homine frustra quaeri. Ea sit ventriculi vaccae potentia, ut acus & clavos minores factos & politos in eo reppererit Celeberrimus Wepferus; ea gallinacei, ut nuces avellanas durissimas in pollinem redegerit, auctore Inclyto Borello, ut aerea, argenteaque numismata convoluta, post aliquot dierum in eorum ventriculis moram, & pondere imminuta, & convexa superficie insigniter attrita, concava interim immutata deprehenderint; ea ventriculi struthionis, ut ingestae monetae litteras deleverit, totamque attenuaverit; ea anatum ventriculi, ut cum glandium corticem in pulverem mutasse observaverit Illustrissimus Brunnerus. Eademne propterea humanum posse concludes? Contraria his sentimus, immo scimus, qui attendimus, quemadmodum sic factis ventriculis ad ali-

alimenta , quibus utuntur , cruda , duraque & aspera ista indigeant animalia , sic mollem tantummodo & debilem hominis ventriculum mollibus , teneris , succosis , & praeparatis plerumque cibus , quos assumere solet , satis sufficere. Quod tanto certius credimus , postquam captis experimentis didicimus solas tantum fluidas , succosas , molles , & facile deterendas , & in liquidis nostris solvendas alimentorum partes , chylo materiem praebere ; coeteras vero , quae paullo majori cohaereant nixu , a viribus machinae nostrae non superari , sed omni orbatas facile solubili integras quasi e corpore ejici , atque exterminari. Utinam , qui de cibi potusque concoctione scripserunt , accuratius perpendissent intimam ventriculi humani fabricam , ejusque in corpore posituram & connexionem ! mirabile invenissent conceptaculum , quod & calore suo blando digerat optime ingesta , intestinosque in iis suscitet motus , & ex millenis arteriosis fistulis , in cavum ejus pendulis secretum ab arterioso , per arterias majores copiosissimas allato , sanguine , humorem tenuem , blandum , saponaceum , copiosissimum , tum & parciolem , minusque dilutum , ex glandulosis folliculis ,

perpetuo stillet, qui diluendo, macerando, solvendo, miscendoque simpliciter insignem assumtis inducant mutationem. Animadvertissent blandam ejus fibrarum motricium contractionem, peregrina et naturales illos humores ad se mutuo determinare, miscere intimius non solum, sed simul etiam urgere, premere, comprimere, atterere ea, quae tanta in eo haereant copia, ut extendendo vim fibris possint inferre: haecque omnia maxime juvari respirationis in ventriculum efficacia. Hanc sibi legem dicere si voluissent ratiocinantes, tot opinionum commenta necesse non fuisset, ut dederet Anatome.

Sed vix fidem Vobis A. H. faciet oratio mea, cum disputabit, quam parum firmis fundamentis maximae saepe innitantur auctorum hypotheses, tum in explicandis humani corporis functionibus, tum in faciunda Medicina. Crederetisne, succum pancreaticum, quem se nunquam vidisse, aut examinasse alibi fatentur, tanquam unum ex primariis Medicinae fundamentis agnovisse et tradidisse fama Celeberrimos Medicos, eo quod acidum tantum fuerint opinati, nisi id scriptis mandatum omnibus reliquissent
ad-

admirandum. Et quod majorem faciat admirationem, quis facile adduceretur, ut crederet, tam difficulter semel insitam ex animis hominum evelli opinionem, ut ipsis suis sensibus uti nesciverint, nisi ipsi anatomici, praeceptorum encomiis ad investigandum incitati, quem tandem invenerant pancreaticum succum, talem re vera se invenisse, qualem ab iis deprædicari audierant, credidissent & memoriae prodidissent; quorum tandem errorem Bohnii, Brunneri, Nuckii & quotidiana experimenta manifeste adeo coarguerunt.

Si jam circumspiciamus paullisper mentibus nostris vias, per quas confectum ex assumptis chylum in corpus omne dividi censuerunt, expurgatos iterum per Anatomen erroresprehendimus. Veteres existimasse scimus, secretum & depuratum ab aridioribus recrementis chylum e ventre & intestinis, velut e promptuaria cella, per patula venarum meseraicarum oscula ingredi, & hinc ad jecoris portas, tanquam ad communem coctionis & sanguificationis officinam deferri, & traduci. Hancque unam viam agnoverunt, per quam tanta chyli copia rape-retur, usque dum a Casparo Asellio, vivum

forte canem incidente , & longe aliis intento , singularia hic invenirentur venosa vasa , quae naturaliter nullum unquam sanguinem , sed aliquot a pastu horis lacteum veherent liquidum , idque omne ad mesenterii deferrent centrum. Hic cum subsisteret , nec ab Anatome porro lucis quidquam acciperet , & menti nimis alte infixata esset chyli ad hepar pro sanguificatione traducendi putata necessitas , inde iterum omnem ad hepar transire putavit. Has rursus Pecquetum vidimus discussisse tenebras , quum lacteum humorem ex omnibus illis vasis in commune receptaculum effundi , & inde per singularem canalem in venam subclaviam stillari demonstravit.

Sed quid haec omnia fusa lateque mea disputat oratio , quum testatum facere queant pleraque omnia recentiorum scripta , quantum demersa fingentium temeritate Physiologia medica Anatomes cultu emerferit. Nonne e renibus fermenta stercorea , putrefactiva , lixivialia ejecit Anatome ? Nonne , ante perspectam pancreatis fabricam , & connexionem , erat tantum arteriarum & venarum sustentaculum , emunctorium hepatis & lienis , vel & lienis biliaria quasi vesicula ? Nonne pulsus arteriarum fiebant ab arteriis

riis sese vi quadam dilatantibus & ad follium similitudinem admittentibus sanguinem? Nonne ante detectos lacrymalis glandulae excretorios ductus, lacrymae oriebantur, vel a pituita cerebri per ossis sphenoidis, aut ethmoidis, aut similia, foramina in oculos depluente? Vidimusne eas per nervos eo deduci, & a vaporibus ex oculis halantibus oriri? Quid dicam de aëre naribus hausto per processus mammillares ad ventriculos cerebri transeunte? De dura matre intra calvariam sua contractione premente encephalon, alteri cordis instar, separationis, & distributionis fluidi nervei causa? De chylo ad mammas ex thoracico ductu per singulares canales recta deferendo? De pineali glandula omnium nervorum origine? De aqua in pericardio naturaliter in sanis repperiunda? De epidermide ab humore rorido, salino, viscidiusculo, coagulabili, e vasis cutaneis exsudante & vel a calore, vel frigore, coagulato vel ficcato nascente? Quae singula & infinita ejusmodi alia, si fugata ex medicorum scholis anniterer ostendere, elegantissima Wirsungii, Graeffii, Harvaei, Loweri, Stenonis, Malpighii, Ruyschii & aliorum maximae industriae anatomicorum inventa ordine recenserem? Quantopere

topere in toto procreationis negotio explicando disputatum est & hallucinatum, donec posterioribus temporibus Anatome certiora demonstravit. Et plurima sane in tanta materiei ubertate animo meo adhuc obversantur, quibus proditos & confutatos per Anatomen errores facile ostenderem, nisi aquam jam effluxisse animadvertirem, & cum aliis artibus nequeam, ipsa saltem brevitate hunc sermonem commendare decrevissem. Quis igitur miretur obscurissimam manere partium functionem, quarum fabrica penitus non possit perspicui? Quis miretur thymi, lienis, renum succenturiatorum usus obscuros esse & fere ignotos, quum fabrica eorum ab Anatome tam parum sit illustrata? O amabilem ergo et omnibus medicis nunquam satis excolendam Anatomen! sine qua in cognoscenda vita et sanitate humana, nihil unquam certi et perspicui possunt adsequi, cujus ductu probabilia ab incertis, vera a falsis ubique facile distinguunt. Felices illos medicos, qui non minimam suae industriae partem in hoc studio consumserant! Felices, qui tales nanciscuntur praeceptores, qui ex cognita fabrica partium ad intelligendum actionum earum exercitium, et inde ad cognoscenda

scenda earum impedimenta. non praecipiti cursu, sed lento gradu suos ducunt discipulos.

Quam anatomicae exercitationis praestantiam & utilitatem quum agnosceretis Nobilissimi & Amplissimi hujus Academiae Curatores, sapienter curavistis, ut & in vestra Academia gnaviter ei incumbere posset studiosa juvenus. Et cum e re ejus fore crederetis, Clarissimum Leusdenum, qui maxima cum laude hanc spartam adhuc sustinuit, ad praxin medicam docendam transire, vacuum, hac permutatione, ab eo relictum locum me inprimis implere voluistis. Quod quam prudenter feceritis, meum non est dijudicare, ne vel de me ipso nimis ample & elate sentiendo, laborare viderer arrogantiae opinione, vel si quid in me sit, cur me hoc munere ornandum & augendum judicaveritis, id verbis extenuando, sim adversus vestra judicia improbe curiosus. In litteris & Medicina natum, susceptum, educatum, a Patre ad docendum institutum, domesticis exemplis tantopere incitatum, in Celeberrimum hoc sapientiae Theatrum me produxistis; pro quo beneficio debitas Vobis grates ago, & ne Vos, Eosque, quorum apud Vos tantum valuit mei

E

com-

commendatio, facti aliquando poeniteat, omnes industriae meae nervos contendam. Quae in Leydenſi Academia, altera illa mea patria, a Celebratiſſimis & omni mea laude majoribus Viris, tum in univerſa Medicina, tum in Anatomie & Chirurgia didici, & quae propria industria aſſequi poterò, in Veſtrae Academiae commoda convertere, omni ſtudio, & diligentia, conſtantia, conabor. Et modo meis conatibus favere, veſtraque benevolentia porro haud indignum me judicare velitis, operam dabo, ut, ſi veſtra de me judicia penitus ſuſtinere nequeam, tamen aliqua ſaltem ex parte respondeam illi exſpectationi, quam [de me in multorum animis auctoritas veſtra concitavit.

Hoc etiam de publico bene merendi ſtudio, obſequiis meis, & quo poterò officiorum genere, Vobis, Celeberrimi omnium artium & diſciplinarum Profeſſores, me ingerere conabor, ſi me in amicitiam veſtram recipere, & me aetate uſuque rerum longe ſuperiores veſtris conſiliis juvare volueritis, in perpetuum me Vobis devincietis.

Nihil vero mihi erit gratius, nihil acceptius, quam ut commodis veſtris inſerviam, Ornatiffi-
mi

mi Juvenes, qui Medicinae operam dare decrevistis. Qua jucunditate in artificiosissimam humani corporis fabricam introspiciemus! qua diligentia, quo ardore, abditissima ejus lustrabimur penetralia! modo praecuntem sequi, & parandas vobis epulas vestro conventu diligenter celebrare volueritis, pabulum studio & doctrinae vestrae quotidie suppeditabo.

D I X I.

